

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БК 3.3. ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	«Початкова освіта»
Факультет	Педагогічний
Кафедра	Теорії та методик початкової освіти
Семестр	III
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	к. п. н., доц. Хом'як Ольга Анатоліївна
Контактна інформація	olya.homyak@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Сучасна освітня політика держави визначає найважливішим завданням вищої школи підготовку компетентного, конкурентоздатного фахівця. Для успішного здійснення освітньої підтримки і допомоги дітям з ООП учителя початкової школи необхідна сукупність знань про педагогіку партнерства як ключовий компонент формули Нової української школи. Оволодіння основними аспектами педагогічної взаємодії в інклюзивному середовищі початкової школи, розвиток комунікативної компетентності майбутнього вчителя початкових класів, поєднання психологічних знань, умінь та навичок з фаховою компетентністю, має забезпечити високий рівень професійної, організаційної та методичної діяльності майбутнього учителя. Назване зумовлює актуальність викладання дисципліни «Педагогіка партнерства в інклюзивному середовищі початкової школи» для фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності – 013 Початкова освіта. Мотивація здобувачів вищої освіти здійснюється через використання різноманітних організаційних форм та методів навчання і виконання завдань практичного спрямування; актуалізацію життєвих планів та мрій щодо професійної самореалізації. Спільна (групова) діяльність відбувається у ході лекцій, практичних (семінарських), лабораторних занять між здобувачами вищої освіти, викладачем і здобувачами вищої освіти. Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти займає провідне місце у вивченні вибіркового компоненту «Педагогіка партнерства в інклюзивному середовищі початкової школи» та передбачає виконання практичних завдань, розробка програм роботи з батьками, аналіз конкретних ситуацій, розробку пам'яток для батьків, педагогів, порівняльних таблиць, тощо.
Мета та цілі	Метою вивчення дисципліни є формування уявлень здобувачів вищої освіти про педагогіку партнерства як ключовий компонент формули Нової української школи; оволодіння основними аспектами педагогічної взаємодії; розвиток комунікативної компетентності майбутнього вчителя початкової

школи.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- формування комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти;
- оволодіння теоретичними положеннями, історичними засадами та принципами педагогіки партнерства;
- ознайомлення з сутністю понять «партнерство», «співробітництво», «взаємодія», «педагогіка партнерства»;
- висвітлення основних положень реалізації педагогіки партнерства у Концепції «Нова українська школа» – дослідження системи взаємин на рівнях «вчитель-учні-батьки»;
- оволодіння прийомами педагогічної взаємодії з урахуванням особливостей культури педагогічного спілкування;
- розкриття засад самореалізації і самовдосконалення майбутнього вчителя початкової школи через вербальні, невербальні засоби комунікації з точки зору педагогічної діяльності.

**Результати
навчання**

У результаті опанування лекційних, практичних та лабораторних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Педагогіка партнерства в інклюзивному середовищі початкової школи» здобувачі вищої освіти, майбутні учителі початкової школи:

Знатимуть:

- Як здійснювати навчання та виховання учнів відповідно до психолого-педагогічних закономірностей і принципів організації сучасного освітнього простору (в т.ч. інклюзивного простору)
- Як налагодити партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи
- Як розробити програми та методики, технології навчання і виховання молодших школярів з ООП.
- Як користуватися науковою, навчально-методичною та довідковою літературою з актуальних питань сучасної початкової та інклюзивної освіти.
- Як ефективно працювати в умовах інклюзивного навчання в початковій школі.

Вмітимуть:

- Створювати здоров'язбережувальне освітнє середовище, зорієнтоване на особистісний, творчий і духовний розвиток учнів, з дотриманням правил забезпечення безпеки учнів.
- Бути творчою та креативною особистістю, підвищувати рівень педагогічної культури.
- Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.
- Налагоджувати співпрацю з представниками різних професійних груп та організацій.
- Проєктувати програми спільної діяльності учня й учителя на уроках у початковій школі в умовах упровадження нових педагогічних технологій (в т.ч. в інклюзивному класі).

Soft skills:

Виявляти ініціативність у процесі навчального пізнання, вольові зусилля на шляху досягнення мети. Рефлексувати власну навчально-пізнавальну діяльність із наступним її коригуванням задля підвищення її ефективності. Виявляти вміння навчатися самостійно.

Будувати партнерську взаємодію на основі морально-етичних та правових норм поведінки. Володіти нормами сучасної української літературної мови та основами культури мовлення в особистій та професійній комунікації. Рефлексувати й самостійно коригувати власний стиль спілкування для забезпечення комфортної життєдіяльності.

Переконувати, знаходити підхід до людей, лідирувати, вести

	міжособистісне спілкування, переговорні процеси, брати участь у роботі в команді, плекати особистісний розвиток, ерудованість, креативність, здатність управління часом.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Корекційно-розвиткова робота в інклюзивному середовищі початкової школи», « <i>Організація інклюзивної освіти в початковій школі</i> »

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Реалізація індивідуальної освітньої траєкторії молодших школярів з ООП в умовах інклюзивного освітнього середовища в НУШ			
Тема 1. Педагогіка партнерства як передумова якісних змін в освітньому просторі України	Спрямування на демократизацію взаємовідносин педагога та дитини: створення сприятливої атмосфери співробітництва, діалогізоване спілкування з дітьми в ході освітнього процесу, інтенсифікація впровадження в навчальний процес активних методів навчання, які дають можливість для розкриття творчої особистості, розвитку ініціативи, активізації пізнавально-навчальної діяльності дитини. «Педагогічне партнерство» – один із факторів ефективної взаємодії учасників освітнього процесу. Форми роботи педагогічного партнерства.	Експрес опитування. Оберіть тему і підготуйте есе. 1. Користуючись різними джерелами, створіть презентацію про реалізацію в початковій школі педагогіки партнерства за кордоном. 2. Виконайте творчу роботу шляхом створення інтелект-карти, колажу, аплікації, малюнку, скрайбінгу, графічного зображення тощо (обрати один варіант) на тему: «Педагогіка партнерства – успіхи і проблеми реалізації». 3. Робота в парах (або індивідуальна): «закодуйте» будь-яким цікавим способом (ребуси, піктограми, кросворди, філворди, кроссенс та інші види шифрування) поняття: партнерство, співпраця, діалог, креативність, критичне мислення, вміння вирішувати проблемні ситуації, командна робота, комунікативність, гнучкість мислення, емоційний інтелект, лідерство та відповідальність, вміння навчатися упродовж життя. 4. Підготуйте діаграму Венна: «Педагогіка співробітництва та педагогіка партнерства: спільне і відмінне».	12
Тема 2. Роль сучасного вчителя – фасилітатора, коуча, тьютора, модератора в індивідуальній освітній траєкторії учня початкової школи	Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. Підходи щодо реалізації ідей педагогіки партнерства на рівні «вчитель – учень». Педагогічна фасилітація як ефективний шлях реалізації гуманістичних	Експрес опитування. 1. Оберіть тему і підготуйте есе. 2. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему: Роль педагога у здійсненні ефективної інклюзивної практики в НУШ. 3. «Закодуйте» будь-яким цікавим способом (ребуси, піктограми,	12

	засад педагогіки партнерства. Вчитель-коуч як основа успішності учня. Роль та завдання тьютора у взаємодії з дитиною з особливими освітніми потребами.	кросворди, філворди, кроссенс та інші види шифрування) поняття: вчитель, коуч, фасилітатор, тьютор, модератор. 4. Підготуйте інтелект-карту на тему: Фасилітатор, коуч, тьютор чи модератор? Які функції вчителя початкових класів? 5. Складіть Пам'ятку для вчителя при організації діалогічного спілкування з колегами.	
Тема 3. Учень – рівноправний партнер вчителя в освітньому процесі.	Співпраця з учнями – надання їм можливості заявити, хто вони, що вони цінують і вважають значимим. Надання учням можливості відігравати активну роль у організації навчання. Створення ситуацій успіху, ігрового навчального середовища та активної інтерактивної взаємодії між учителем і учнями в освітньому процесі. Залучення учасників освітнього процесу до педагогіки партнерства. Особливості організації освітнього процесу за умов педагогіки партнерства. Педагогіка партнерства як чинник ефективної взаємодії учасників освітнього процесу.	Експрес опитування. 1. Оберіть тему і підготуйте есе . 2. Підготуйте повідомлення про особливості організації психолого-педагогічного супроводу школяра з особливими освітніми потребами. 3. Підготуйте приклад на основі конкретної ситуації застосування психолого-педагогічного супроводу-ініціювання з учнями, в яких є проблеми із спілкуванням з однокласниками. 4. Складіть Пам'ятку для вчителя при організації діалогічного спілкування з учнями. 5. Наведіть приклади ігор та ігрових завдань (10) для використання на різних етапах уроку в інклюзивному класі з метою створення ситуації успіху.	12
Тема 4. Взаємодія школи із батьками в системі інклюзивної освіти. Роль батьків у впровадженні інклюзивної освіти	Цінність залучення родини до освітнього процесу. Позитивне значення педагогічного партнерства закладів освіти та сімей для дітей, педагогів, батьків. Управління педагогічною взаємодією з батьками як з представниками різних соціальних інститутів. Особливості організації взаємодії закладів дошкільної та середньої освіти з сім'єю. Встановлення контакту з сім'єю. Принципи ефективної педагогічної взаємодії з батьками за умови пріоритету інтересів дитини.	Експрес опитування. 1. Підготуйте пам'ятку на тему: «Модель партнерської взаємодії школи з сім'єю» (плакат, інтелект карта, розгортка, структурно-логічна схема, лепбук, колаж тощо). 2. Розробіть річний план співпраці вчителя початкових класів з батьками (клас оберіть самостійно). 3. Підготуйте 10 вправ, спрямованих на розвиток професійної комунікативної компетентності, педагогічної техніки (міміки, жестів, культури мовлення). 4. Підготуйте розгорнутий план-конспект роботи вчителя початкових класів з батьками. Для цього оберіть одну з запропонованих інноваційних форм і тем.	12
Тема 5. Створення системи ефективної протидії булінгу в інклюзивному освітньому	Комплексний підхід до попередження та протидії булінгу (цькуванню) і інклюзивному освітньому середовищі ЗЗСО. Розробка	Експрес опитування. 1. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему: «Особливості виникнення та розв'язання конфліктів у професійній діяльності	12

середовищі.	плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в початковій школі. Повноваження та обов'язки працівників закладу освіти з попередження та протидії булінгу (цькуванню).	вчителя початкової школи». 2. Розробіть Пам'ятку для вчителів початкових класів на тему: «Труднощі партнерської співпраці вчителя початкової школи з батьками». 3. Опрацюйте результати наукового дослідження А. Король «Причини та наслідки дослідження явища булінгу» URL: https://rescentre.org.ua/images/Uploads/Files/poperedzhenya_dl/buling_article.pdf. 4. Складіть нотатну довідку булінгу, як явищу ХХІ століття, яке здатне ускладнити процес інклюзії в початковій школі. 5. Підготуйте розгорнутий план-конспект роботи вчителя початкових класів з батьками. Для цього оберіть одну з запропонованих інноваційних форм і тем.

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Андрєєнкова В.Л., Мельничук В.О., Калашник О.А. Протидія булінгу в закладі освіти: системний підхід. Методичний посібник. К.: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 132 с.
2. Бех І. Справедливість-несправедливість у міжособистісних взаєминах. Педагогіка і психологія: науково-теоретичний та інформаційний журнал АПН України. 2006. № 1. С. 5-13.
3. Аніщук А. М. Інклюзивна освіта : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Дошкільна освіта» Ніжин : НДУ ім.. М. Гоголя, 2016. 227 с. URL: <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/handle/123456789/53>
4. Асистент вчителя у закладі загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання: навчально-методичний посібник / А. А. Колупаєва та ін. Харків : Видавництво «Ранок», 2019. 216 с. URL: http://ispukr.org.ua/articles/19/at_200213.pdfm
5. Асистент учителя в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с. URL: http://nmcio.ippo.kubg.edu.ua/wp-content/uploads/2015/05/Assist_teacher_4_All_print.pdf
6. Будник О. Б. Інклюзивна освіта : навчальний посібник. Івано-Франківськ : ПП Бойчук А.Б., 2015. 152 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2292.pdf>
7. Веремчук А.П., Хом'як О.А. Інноваційні технології навчання дітей з особливими освітніми потребами. Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Вип. 1 (5). Умань, 2021. С. 71-78. URL: <http://ppsh.udpu.edu.ua/article/view/235185>
8. Взаємодія у школі: 6 прикладів змін через партнерство. Посібник МОН України URL: <http://surl.li/mahm>
9. Вороніна Г.Л. Трикутник партнерства: педагоги – батьки – діти. Основа, 2007. С. 208-229.
10. Данілавичюте Е.А., Литовченко С.В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник / За ред. А.А.Колупаєвої. Київ: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 360 с. URL: <http://surl.li/asarij>
11. Дем'янчук А. С. Виховання в душі миру як пріоритетний напрям роботи викладачів

Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука
Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ.
2018. Вип. 2. С. 21-26 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppog_2018_2_5

12. Діти з особливими потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене : наук.-метод. посіб. / А. А. Колупаєва, Л.О. Савчук. Київ : Видавнича група «Атопол», 2011. 274 с. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/22/>

13. Єфремова Г. Л. Шкільний булінг: специфіка та особливості прояву. Педагогічна майстерня. 2017. №8. С.14–19.

14. Закон України «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 46, ст.545 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2442-17#Text>

15. Закон України «Про внесення змін деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 30, ст.1011 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1324-18#Text>

16. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл: посіб./ [Тоні Бут]; пер. з англ. К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 190. URL: <http://rcpio.ippo.kubg.edu.ua/?p=1044>

17. Інклюзивна освіта від А до Я: поради для педагогів і батьків / Укладачі Н. В. Заєркова, А. О. Трейтук. Київ, 2016. 68 с. URL: http://monachinivka-nvk.kupyansk.info/files/docs/2017/9894_Inklyuzivna_osvita_vid_A_do_Ya_1.pdf

18. Колупаєва А.А. Інклюзивна практика: технології навчання /А.А. Колупаєва, О.М. Таранченко. Київ: Літера ЛТД. 2019. 160 с.

19. Колупаєва А.А., Таранченко О. М. Педагогічні технології інклюзивного навчання. Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 160 с.

20. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзивна освіта: від основ до практики: Київ : ТОВ «АТОПОЛ», 2016. 152 с. URL: <http://surl.li/aeaoi>

21. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с. URL: <http://surl.li/izek>

22. Коханова О.П. Психологія партнерської взаємодії в освіті: навч.- метод. пос. Київ: Вид-во ПП Щербатих О.В., 2011. 104 с.

23. Кравчинська Т.С. Педагогіка партнерства: основні ідеї, принципи та сутність. Підготовка керівних та педагогічних кадрів до реалізації Концепції Нової української школи: 3б. ст. Всеукраїнської наук.- практ. Інтернет-конф., 6 квітня 2017 р. Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2017. С. 85–88, URL: http://conf-hano.at.ua/load/zbirniki/elektronnij_zbirnik_materialiv/4-1-0-680

24. Кочерга О. В. Психологія дітей з особливими потребами. Київ : Ред. газ. з дошк. та почат. освіти, 2012. 128 с. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4682>

25. Ковальчук В.А. Педагогіка партнерства у професійній діяльності вчителя: навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2023. 100 с.

26. Красовська О.О., Міськова Н.М., Хом'як О. А. Формування інклюзивної компетентності педагогів до використання арт-терапевтичних технологій в освітньому середовищі ЗДО і НУШ. Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки № 2 (2020 р.). С. 106-112. URL: [file:///C:/Users/home/Downloads/1996-Article%20Text-3801-1-10-20210209%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/home/Downloads/1996-Article%20Text-3801-1-10-20210209%20(1).pdf)

27. Красовська О.О., Сойко І.М, Хом'як О. А. Стратегії педагогіки партнерства в педагогічній деонтології Василя Сухомлинського. Інноваційна педагогіка. Фаховий науковий журнал. Випуск № 45, ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 25-28. URL: <http://surl.li/htjhe>

28. Миронова С. П. Робота фахівців з сім'ями, які виховують дітей з особливими освітніми потребами. Актуальні питання корекційної освіти. 2017. № 9. URL: <http://surl.li/hsdzd>

29. Міськова Н.М., Хом'як О. А., Кирилович О.Ф. Забезпечення наступності в роботі педагогів у інклюзивному середовищі закладу дошкільної освіти і Нової української школи. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол.: А.В. Суценок (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2020. Вип. 73. 238 с. Т. 1. С.

73-77. URL: http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/73/part_1/15.pdf

30. Міськова Н.М., Хом'як О. А. Організаційно-методичні особливості підготовки майбутніх педагогів до роботи в інклюзивному середовищі закладу дошкільної освіти та Нової української школи на засадах наступності. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: збірник наукових праць. Вип. 2 (24). Рівне: РВЦ МEGУ імені акад. С. Дем'янчука, 2020. С. 57-66.

31. Насильство. Булінг. Проблема в запитаннях та відповідях // І. Дорожко, О. Є. Малихіна, Л. В. Турищева. Харків: ВГ «Основа», 2019. 144с.

32. Нова українська школа: організація взаємодії з батьками учнів початкової школи: навч.-метод. посіб. / Т. М. Бабко, О.В. Банах, А. В. Вознюк, Г. А. Коломоець, Л. Г. Кудрик, О. М. Мельник. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2020. 208 с. URL: <https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpraysivnykiv/Method-Babko.pdf>

33. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ : 2018. 252 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/Inclusive_study_Sep17.pdf

34. Організаційні засади діяльності асистента вчителя в інклюзивному класі : метод. посіб. / уклад. : О. В. Коган та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 110 с. URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/01/Organizatsijni-zasady-diyalnosti-asystenta-vchytelya.pdf>

35. Островська К.О., Островський І.П., Сайко Х.Я. Індивідуальний маршрут дитини з розладами спектру аутизму. Навчальний посібник, 2017. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 52 с. URL: <http://surl.li/eriob>

36. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ : ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf>

37. Права людини: знати, щоб захищати. Що треба знати про захист прав дітей з інвалідністю: методичний посібник / Під заг. ред. Софій Н. З., Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 52 с. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/275/>

38. Практика асистента педагога: міжнародний й український контекст: результати дослідження / О.Федоренко, О.Мартинчук, Н.Софій, Г.Лук'янова, О.Кошіль, Т.Симоненко, Л.Байда, Ю.Найда. Київ: ФОП Парашин, 2020, 122 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1CVKHC03Fvclo-J1_A8z2Sr51bLJwMG3R/view

39. Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 545. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF>

40. Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.06.2018 № 609. URL: <http://surl.li/hseer>

41. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

42. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 № 2402-III URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>

43. Про ратифікацію Конвенції про права дитини: Постанова Верховної Ради УРСР від 27.02.1991 № 789-XII. Відомості Верховної Ради УРСР. 1991. № 13. Ст. 145. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/789-12#Text>

44. Про ратифікацію Конвенції про права осіб з інвалідністю і Факультативного протоколу до неї: Закон України від 16.12.2009 № 1767-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 9. Ст. 77. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1767-17#Text>

45. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі : Наказ МОН України від 31.12.2015 №1436 URL: <http://old.mon.gov.ua/ru/about-ministry/normative/4897>

46. Психологічний супровід інклюзивної освіти : [метод. рек] / автор. кол. за заг. ред. А. Г. Обухівська. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 92 с. URL: <http://surl.li/buwnv>

47. Створення індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами: методичний посібник / Під заг. ред. Софій Н. З., Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 66 с. URL: http://pech-vo.at.ua/OP/Individualna_Programa_Rozvitku.pdf

48. Теорія і практика інклюзивної освіти [навчально-методичний посібник] / Упорядник Бондар К. М. [2-ге вид., доп.]. Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», вид. ФО-П Чернявський Д.О., 2019. 170 с. URL: <http://surl.li/gvym>

49. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навч.-метод. посіб. / Уклад. Т. Скрипник. Харків : Факт, 2015. 40 с. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/274/1/>

50. Універсальний дизайн в освіті: посібник / Під заг. ред. Софій Н. З., Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/images/news/2016.03.16/UniversalniyDizain.pdf>

51. Хом'як О. А. Організація інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами в освітньому середовищі. Синергія формальної, неформальної та дуальної освіти майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (11-12 червня 2021 року, Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка). Чернігів, 2021. С. 1116-120. URL: <http://surl.li/eriov>

52. Хом'як О.А. Організаційно-технологічні засади інклюзивної освіти в початковій школі. Технології організаційно-управлінської та освітньої діяльності в початкових класах Нової української школи в умовах інтеграції України до Європейського Союзу. Монографія / за заг. ред. О. О. Красовська. Рівне : видавець О. Зень. 2023. С. 249-286. URL: <https://dspace.megu.edu.ua:8443/jspui/handle/123456789/3462>

53. Хом'як О.А., Боровик І.М.. Інклюзивне освітнє середовище як фактор всебічного розвитку дитини з особливими освітніми потребами. Актуальні проблеми оптимізації освітнього процесу національної школи в умовах воєнного часу : інклюзивне навчання, інновації освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: Збірник тез виступів учасників Регіонального науково-методичного семінару (м. Рівне, 19 травня 2022 року) / за ред. О. О. Красовської, О. А. Хом'як ПВНЗ «МЕГУ ім. акад. С. Дем'янчука». Рівне: МЕГУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2022, с. 12-15. URL: <http://surl.li/hselv>

54. Цюман Т. П., Бойчук Н. І. Кодекс безпечного освітнього середовища: метод. посіб. / за заг. ред. Цюман Т. П. Київ, 2018. 56 с

55. Krasovska O., Khomiak O. (2018) The formation of preservice preschool teachers' professional readiness to esthetical training of children by means of intensive educational technologies. The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences EpSBS. Volume XLIII, 386-391. (Web of Science) URL: <http://surl.li/hsezf>

Додаткова

1. Білозерська І.О. Деякі аспекти формування батьківської компетентності у родинах, що мають дітей з порушеннями розвитку. Психолого-педагогічний супровід навчання дітей з порушеннями розвитку. Київ, 2016. URL: <http://surl.li/eriqj>

2. Боротюк І.А., Хом'як О.А. Інклюзивна освіта в Україні: нормативно-правові аспекти державної підтримки дітей з ООП. Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference «Modern Trends In The Development Of Science And Technology» (December 12-13, 2022, Innsbruck, Austria). LIU. 2022. S.116-122.

3. Діти державної опіки: проблеми, розвиток, підтримка: Навчально-методичний посібник в 2-х кн. Київ: Міленіум, 2005. 286 с. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/23/1/>

4. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015

5. Закон України «Про спеціальну освіту» (проект). Міністерство освіти і науки України. URL: www.mongov.u

6. Зверева І. Д., Кияниця З. П., Кузьмінський В. О., Петрочко Ж. В. Оцінка потреб дитини та її сім'ї: від теорії до практики: Навч. посіб.: У 2-х част. К.: «Кожній дитині», 2010. Част. I. 224 с. URL: <http://www.p4ec.org.ua/upload/education/library/1443102984.pdf>

7. Інноваційні технології в діяльності інклюзивно-ресурсного центру : метод. посіб. / авт. кол. за ред. А. Г. Обухівської, Т. Д. Ілляшенко. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 228 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/718625/1/IRC_razvorot.pdf

8. Колупаєва А. А. Канадсько-український проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні», 2011. URL: www.education-inclusive.com www.ussf.kiev.ua. 2011.

9. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи. Монографія. Київ: «Самміт-Книга», 2009. 272 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/132487725.pdf>

10. Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_174

11. Концепція розвитку інклюзивної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2010 № 912 URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/prozatverdzhennya-kontseptsii-rozvitku-inklyuzivnogo-navchannya>

12. Не смійся з мене. Посібник для вчителя./ Лора Паркер Роерден – Наукове видавництво АСТА, Харків, 2015. 104 с. URL: http://zorit.at.ua/ld/1/177_i_i_.pdf.

13. Пагута Т. І. Теоретичні засади виховання підростаючого покоління на ідеях миру. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Випуск 69. 2019 С. 157-161.

14. Підтримай себе – підтримай дитину: путівник для батьків дітей з особливими потребами. Методичні матеріали. Авторський колектив проекту «Інклюзивна освіта: крок за кроком», Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 34 с. URL: file:///C:/Users/home/Downloads/Pidtrymaj_Sebe.pdf

15. Павелків Р.В. Дитяча психологія : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Р.В. Павелків, О.П. Цигипало; М-во освіти і науки України. Київ : Академвидав, 2010. 432 с. URL: <https://academia-pc.com.ua/product/51>

16. Причини та наслідки явища булінгу. Дослідження. Анна Король URL: https://rescentre.org.ua/images/Uploads/Files/poperedzhenya_dl/buling_article.pdf.

17. Хом'як О. А. Теоретичні аспекти підготовки майбутніх вихователів до впровадження інклюзивної практики в заклади дошкільної освіти. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти та початкової школи в умовах ступеневого навчання : монографія / авт. кол. : В. Є. Борова, Л. В. Ілюк, О. Ф. Кирилович та ін. ; за заг. ред. О. О. Красовської. Рівне : О. Зень, 2021. С. 127-164. URL: <https://dspace.megu.edu.ua:8443/jspui/handle/123456789/2517>

18. Хом'як О.А., Давидюк К.В. Особливості роботи з батьками, які виховують дитину з особливими освітніми потребами. Актуальні проблеми оптимізації освітнього процесу національної школи в умовах воєнного часу : інклюзивне навчання, інновації освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: Збірник тез виступів учасників Регіонального науково-методичного семінару (м. Рівне, 19 травня 2022 року) / за ред. О. О. Красовської, О. А. Хом'як ПВНЗ «МЕГУ ім. акад. С. Дем'янчука». Рівне: МЕГУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2022, с. 32-34. URL: <http://surl.li/hselv>

19. Хом'як О.А., Боротюк І.А. Досвід Фінляндії щодо інклюзивного навчання дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами. Актуальні проблеми оптимізації освітнього процесу національної школи в умовах воєнного часу : інклюзивне навчання, інновації освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: Збірник тез виступів учасників Регіонального науково-методичного семінару (м. Рівне, 19 травня 2022 року) / за ред. О. О. Красовської, О. А. Хом'як ПВНЗ «МЕГУ ім. акад. С. Дем'янчука». Рівне: МЕГУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2022, с. 15-17. URL: <http://surl.li/hselv>

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

<http://mon.gov.ua/>

http://www.ussf.kiev.ua/inclusive_education/

<http://www.ussf.kiev.ua/news/526/>

<https://nus.org.ua/tags/129/>

<http://poroshenko.com/data/group/21/site2-bff4eba3e5.pdf>

<https://emetodyst.m CFR.ua/750584>

<https://www.megu.edu.ua/uk/muzej-myru>

<http://www.stopbullying.com.ua>. Веб-сторінка кампанії ЮНІСЕФ проти булінгу

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на один бал нижчою оцінкою.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів		
Види оцінювання	Бали	
Теми 1-5	60	
Підсумковий контроль (теми 1-5) – екзамен	40	

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни